

NEZÁVISLÝ TYDENÍK **Čechosllovák** The Czechoslovak Independent Weekly

F.C.I. 4, HOLLAND RD., LONDON W.14

Tel: WES. 2259, WES 9021

* **BOŘÍME ŽELEZNOU OPONU** *

Náš spolupracovník píšící pod pseudonymem "Richard Moravan", navštívil svého času Československo a napsal nezapomenutelnou reportáž nazvanou "Železná klec" - "The Iron Cage", kterou přetiskly i listy na Západě. Od té doby se občas setkáme v novinách s pojmem "lidé v kleci", kterým se vystihuje situace podmaněných národů. Nuže, "Richard Moravan" se právě vrátil z nového delšího pobytu v zemích za železnou oponou a ve své právě "ZEMSKÝ RÁJ TO NA POHLED" referuje o tom co našel v dnešní ČSSR. Je to jedna z těch zpráv, které boří železnou oponu.

"ZEMSKÝ RÁJ TO NA POHLED"

Cizí návštěvník, obzvláště má-li na pomoc obratného oficiálního průvodce, vidí malebnou českou nebo slovenskou krajinu, nové, velkoryse plánované městské čtvrti, které rostou jako houby, zařízená, na propagačních mapách nápadně označená letoviska (kterých není příliš mnoho) na strategických linkách turistického ruchu, na hlavních ulicích upravené a celkem dobře zásobené obchody, pěkně restaurované kulturní památky, sociální instituce, nové továrny a jiné atrakce - výstavní viněty režimu. Snad i spolke křiklavá propagační hesla, i může usednout a napsat několik chlácholivých řádek na adresu západních pesimistů.

Co by viděl cizí návštěvník, kdyby vyklouzl svému Vševědovi?

DOSLOVA STUDENÁ LÁZEŇ by ho uvítala, kdyby se na př. chtěl v některém moderním činžáku vykoupat; horká voda "dnes neteče" nebo "ještě neteče". To a ono "dnes" nebo "ještě" nefunguje, velmi často podrobnosti, které patří k základním právům civilisovaného tvora. Dedukce: Údržba nefunguje pro všeobecný nedostatek náhradních součástí. Údržbář nemůže přijít, protože jeho závod pracuje přes čas pro velmi pilnou ruskou zakázku.

Napadne-li hosta použít soukromého telefonu, pozná, že abonentova linka je spjata se sousedovou (nebo dvou sousedů) a má štěstí, když se dovolá. Centrála se nedovede jinak přizpůsobit poptávce po instalaci nových aparátů a linek.

CENY MASA, másla a cukru jsou na téže závratné výši. Ceny ostatního spotřebního zboží jsou právě tak uměrně vysoké. Příčiny: Poplatnost sovětskému bloku a zejména Moskvě; fiasko kolektivního zemědělství (JZD) a pětiletky; obrovské náklady na školství a ideologické školení mladých lidí všech barev různých končin světa, po kterých ruská kolonisace vztahuje chvilovou ruku (milo slyšet černocho mluvit plynne česky); nesmírně drahý státní aparát včetně přepychových Tatrovek, které jsou zdarma k dispozici výhradně vyšším aparátčikům; nehospodárné vedení průmyslových podniků.

Strana je v nemilé situaci. Rozpaky s Novotným nejsou jedinou příčinou. Sjezd, ohlášený na září, byl odložen o několik měsíců, aby vyčkal výsledků žní. Zemědělství, (Pokračov. str. 2.)

Č. 35 (XIV)

6d 21. září 1962

Dr. J. Něščan:

GOETHE V ČECHÁCH (I)

Goethe, stále z největších fenoménů světové literatury, kterým zůstane ještě pro další století, hrál nemalou úlohu v našem obrození. V Čechách byl Goethe celkem sedmákrát a trávil tu 1.114 dní. V Itálii, které v díle Goethově připisují literární historici takový význam, byl pouze 683 dní. Jaký význam mají tedy pobyty v Čechách v díle a u osobnosti výmarského genia?

Těto otázce věnoval Johannes Urzidilněkolik let studia, píle a práce a výsledek uložil do knihy "Goethe in Boehmen", která je Urzidilovým životním dílem. Toto dílo není jen o kým pomníkem genia, ale o kým spisovatele Urzidila. Ve světové literatuře je málo osobností formát Urzidila, který ovládá "komplex Goethe", je tak úzce, důvěrně a těsně obeznámen s Čechy, českým světem a českou atmosférou doby Metternichovy. Víme, že Goethe znal Husa, jehož ozvěna je v I. a Komenského v II. díle Fausta, česká krajina je zachycena na stránkách "Wanderjahre", avšak básnický vztah k Čechám byl daleko mnohotvárnější a hlubší. Goethe byl v Čechách s větší a menšími přestávkami od 1785 do 1823. Karlovy Vary, Teplice, Františkovy a Mariánské Lázně, záp. Čechy a výlety do Jáchymova na zámek Pograd, Žatec, černínský zámek Schoenhof, Cheb... Místa, lidé, doba a atmosféra, veliké plátno krajiny i lidí, je úkol, který si Urzidil položil, aby vytvořil živou, pestrou a suverénně zvládnutou fresku, v jejíž čele stojí výmarský básník, skutečný tajný rada, ministr, šlechtic titulem a duchem, vědec a spisovatel, lázeňský host, ostrý pozorovatel, člověk i genius.

První výsledek svých studií vydal Urzidil 1932 ve Vídni na 250 stranách s omezením na biograficky-chronologické prvky se slibem, že již tehdy pozoruhodná práce, která má vznik již r. 1914 v semináři prof. Augusta Sauera na pražské něm. universitě, bude základem zcela vyčerpávajícího díla Goethova vztahu k Čechám. Po 30ti letech plní nyní exulant Urzidil v Novém Yorku slib; otvírá neznámé prameny, oživuje zapomenuté příběhy, budí dávno mrtvé osoby a osobnosti, vyvolává zřícenou dobu minulého století, z níž se Goethův pomník tyčí jako příklad universalismu, myšlenkové velikosti, politického humanismu. Urzidil, jehož rodina pochází z kraje Stříteva, Pražan v pravém slova smyslu, kdysi tiskový a tašer vyslanectví demokratického Německa, měl do r. 1939 řádkou příležitost ponořit se do zámeckých archivů rodin, které měly styky s Goethem, v Březíně, Bechyni, Jindřichově Hradci, Teplicích, Třebívlicích. Z písku a popele; (Pokrač. str. 2.)

**ČECHOSLOVÁK JE LIST,
KTERÝ BOJUJE!**

zejména v očekávání zesílené "integrace" se sovětským hospodářstvím, je Achillovou patou režimu. Kolektivizování zemědělci jsou znechuceni, k čemuž přispívá moderní nevolnictví, které váže k půdě každého občana, v zemědělství narozeného, bez ohledu na schopnosti a sklony; volba povolání pro něho neexistuje. Rekordní sklizeň nelze čekat. Jakou číslicí nahradit magickou plánovací pětku, je zatím ve hvězdách. - Mezi železničáři je nepokoj. V personálu, přetíženém dlouhou pracovní dobou a odpovědností za bezpečnost dopravy, roste odpor, který hrozí se provalit při nejbližší příležitosti, neboť bezpečnostní opatření na drahách jsou v žalostném stavu. *

ZAKÁZKY PRO RUSKO jsou stanoveny na rafinovaně krátkou lhůtu, která nutí celé osazenstvo závodu pracovat horečně přes čas; naniž - - - - - rmin dodržen, Velký Bratr použije práva silnějšího: odebere výrobky bez zaplacení nebo uvalí na závod pokutu za nedodržení lhůty. Běžná odběrní cena za včas vyřizenou objednávku se rovná 10% (deseti procentům) výrobního nákladu. Československý hospodářský organismus nepřetržitě krváčí směrem k východu. Před časem byla v Praze (ne s úplným darem) zabavena komunistická L Humanité pro zprávu, že Československo je na pokraji bankrotu. - *

VLÁDNOUCÍ "ELITA" různých kategorií, která žije s typickou vulgární okázalostí a vychutnává moc nad neproověřenými, je od ruda lidí bez páteře a národní hrdosti. Velká část národa, duše vykořisťované, umdlené frontami a komedií prověrek, tone v apatii. *

ŠKOLNÍ MLÁDEŽ je od malička častována rekreací a pobytem v přírodě, ale procházka po horách ji nudí. Mladí lidé jsou sycevní kulturností, ale občas mají rádi od kultury pokoj. Lékaři a sociální pracovníci zápasí s týmiž problémy mládeže jako jejich západní kolegové: zločinností, ničivostí ("huligánstvím") a potraty mezi velmi mladými dívkami. Po delší době "laissez faire" bylo uznáno za vhodné zakročit, když se zjistilo, že potratnost převyšuje porodnost a ohrožuje rovnováhu populace. *

KDE HLEDAT DOBRÉ JÁDRO NÁRODA? Mezi odstrčenými a vyřazenými: jsou dělníci, kterým hořkne život pod komandem partajních křiklounů; političtí vězňové - lékaři (Dokonč: str.4.) *

GOETHE V ČECHÁCH (I) (Dokonč. z 1. str.) de niku a starých zápisů vznikla kostra toho to díla, které dokumentuje nejen vztah básníka k Slovanům a zvláště Čechům, ale také k době našeho národního probuzení, které Goethe podporoval a s ním sympatizoval.

Goethe byl předplatitelem a čtenářem "Časopisu Českého Musea", jeho čestným členem a věnoval mu také jeden z prvních darů - mautíkel, který je tam dosud. Od 1821 zabýval se Goethe Čechami systematicky: četl Balbína, Aenea Sylviu, Pavla Stránského (laydanské vydání z 1634) a českého piaristu Schallera - nejvíce ho zajímala Hájkova Kronika, kterou četl často r. 1808 a znovu r. 1813. V Jeně si dal předložit z univerzity a zámecké knihovny všechna bohemica - bylo to 29 knih, mezi nimiž i u Bohuslava Lobkovic. Velký vliv měly na Goetha Rukopisy, které poznal v překladě Svobodové a z nich jeden přelásl. Měl 16 listů Holzarových rytin, učil se česky a v pozůstatosti byly nalezeny archy s českými slovíčky a gramatikou od Karla Ignáce Tháma.

Jeho styky v Čechách nebyly jednostranné, česká vlastenecká šlechta, buřitelé i lidé prostí. V první řadě to byl zakladatel Národního musea hrabě Kašpar Sternberg, který vzdor německému jménu německy se učil od svého služebníctva, a Dobrovský od roku 1818, kterému osobně básník obstaral z Jeny kodex "Antithesis Christi a Antichristi" Bohuslava z Čechovic. Z Jeny znal Kollára, který mu s Hrabovským, Seberínem a Kořenem zpíval slovanské písně, v Teplicích poznal českého, tehdy světového komika Václava Svobodu, dvorního lobkovického zahradníka Salníka a v Chebu mu 6.8.1822 hrál hudbu na jeho poesii Václav Jan Tomášek, ze 40ti skladb. Goethův zájem o Čechy podporoval také protinapoleonský exulant v Praze Karl Ludwig von Wiltmann, autor významné bohemiky. *) Johannes URZIDIL: "GOETHE IN BOHEMEN", 534 stran, 8 ilustrací, K 3.10.0, 37.80 DM Artemis Verlag. (Dokončení příště)

VYŽÁDEJTE SI NAŠE NOVÉ KNIŽNÍ SEZNAMY TISÍCI TITULŮ ČESKÉ, SLOVENSKÉ, ANGLICKÉ A FRANC. LITERATURY O ČSR.

FEJETON TÝDNE: F.C. ŠTĚRBA: ▼

ČEŠI A SLOVÁCI V LATINSKÉ AMERICE

Ke sjezdu SVU vydal neúnavný jihoamerický pracovník nesmírně zajímavý slovník, či spíše "KDO JE KDO?" o všech našich tamních krajanech. V úvodu o tomto zajímavém námětu píše:

Osudově spjat se španělskou a portugalickou oblastí Ameriky, rozhodl jsem se, že se pokusím sestavit alespoň stručný přehled oněch českých a slovenských pracovníků, kteří žili, působili a dosud působí v zemích latinské Ameriky.

Po dlouhé době sbírání potřebného materiálu předkládám dosavadní výsledky své práce českým a slovenským čtenářům v zahraničí. Rád bych tím zaplnil alespoň částečně mezeru, která zeje v naší biografii.

Úloha, kterou jsem si předsevzal, není snadná, neboť prameny a studijní pomůcky jsou za dnešních neklidných poměrů

jen málo těžko přístupné. Platí to zejména o látce, která se týká misionářů České Provincie Tovaryšstva Ježíšova - Českých Jesuitů - jejichž průkopnické a obětavé dílo na tomto kontinentě, hlavně ve španělské Americe 16. a 17. století má základní důležitost a je v těch dobách vyvrcholením zdejšího českého kulturního úsilí vůbec. Po nich se účast našich lidí na duchovním rozvoji jižní Ameriky téměř zastavila. Trvalo to skoro do poloviny minulého století, než několik velkých jedinců obnovilo naše vztahy k těmto krajanům. Do jižní a střední Ameriky přiceláží v té době cestovatel Vráz, botanikové Haenke a Roessler, anthropolog Hrdlička i další, jejichž objevitelské dílo se potom česky řadí k badatelským výsledkům představitelů národů daleko větších a mocnějších, jako jsou Španělé, Němci, Italové nebo Francouzi.

Nedlouho před první světovou válkou, v době zvýšené hospodářské krise, směřo-

vala pak do jižní Ameriky, hlavně Argentiny, tak zvaná "zelená vlna emigrace". Čítala jí 40.000 osob. Byli to z dobré poloviny Slováci a Podkarpatský Rusíni. Ti ovšem měli především starost o existenci a neměli proto zájem o nic jiného než o den ní chléb. Proto také z tohoto značného přílivu československého živlu zůstalo jen několik málo zvukných jmen.

Posledním československým přílivem byla posléze poúnorová politická emigrace z let 1948/1950, která zakotvila hlavně v Argentině, Brazílii, Chile, Venezuele, Uruguayi a Peru. Uchytili se v nových poměrech pevněji, začíná znovu toužit po kulturním životě a rozdmýchává ve svých domovech plamének národních tradic s potřebou kulturní činnosti. Jako důkaz této snahy, upřímně naší touhy a vůle navázat na činnost našeho Vráze, Kukučina, (Dokonč. str. 4.)

PAMATUJTE NA TISKOVÝ FOND ČECHOSLOVÁKA

**VZKAZ Z DOMOVA : Jeden z dopisovatelů Č., který se v těchto necht vrátil z ČSSR, přinesl tento vzkaz: "ZÁSODOVACÍ SITUACE je v každém směru tak zlá, že lze mluvit o ztroskotání plánování jako přímém důsledku nemožného uplatňování způsobů tak zv. socialistického hospodářství. Režim může zachránit jen pomoc zvenčí, kterou mu, sovětský blok nemůže dát, neboť všechny jeho zne trpí stejnými nesnázemi. IROZÍME SE, že naše ochota strádat ještě více, povede-li to k zhroucení režimu, bude zmařena dodávkami z kapitalistických zemí, jejichž obchod je veden jedním motivem ziskuchtivosti bez ohledu na politické následky." (BM)

** ZÁSODOVACÍ KATASTROFU doznalo i RUDÉ PRAVO v článku F. Kouřila 13.9.62. Napsalo: "Potíže v průmyslové výrobě i v dodávkách základních zemědělských výrobků zatím plně překonány nebyly. Neuspokojivé je zásobování zeleninou a ovocem. Letos se prodalo necelých 74% zeleniny v porovnání s min. rokem a čerstvého ovoce měli letos spotřebitelé na vybranou jen 19.6 tisíc tun, což je asi 55% loňské spotřeby. Zelenina a ovoce nestačí poptávce. ... Ovšem odbyt silných lihovin má přírůstek bezmála deset procent, což není zjev nijak radostný..." RP.

** V BRATISLAVĚ bude 18.11. doplňovací parlamentní volba v obvodu č. 214. ****Na zasedání SPOJ. NÁRODŮ** odejela delegace: min. zahraničí V. David, dr. J. Hájek, H. Leflerová, dr. Z. Trhlík, dr. J. Pudlák. ******

** V BRNĚ zahájen IV. MEZINÁRODNÍ VELETRH za účasti vystavovatelů z 50 zemí. Vládní delegaci vedl min. předs. V. Široký, min. zahraničí obchodu F. Krajčír, min. těžkého a všeobec. strojírenství K. Poláček a J. Reitmajer. V projevech se útočilo na Společný západoevropský trh jako na nástroj imperialismu. ****Skupina BRITSKÝCH** poslanců přijela do Brna a jedná o rozšíření obchodu s VB. (Týká se jich hořejší "Vzkaz z domova!" JJ) **** S JUGOSLÁVIÍ** se jedná o rozšíření obchodu prostřednictvím sekret. pro zahraniční obchod S. Krajgera. ****DIPLOMACIE:** ITALSKÝ velvysl. E. Aillaud byl odvolán. ****TURECKÝ** velvysl. R. ERHAN odejel z ČSSR. ****MAROCKÝ** velvysl. Abderrahim Harket odevzdal pověřovací listiny. ****V IRANU** vysl. Z. Karmelita byl povýšen na velvyslance. ******

Mezinár. Rada vědeckých unií bude zasedat 22.10. t.r. v Praze. ****Sekret. AMERICKÉ AKADEMIE VĚD, dr. Brown, je hostem ČSAV. ****Mezinár. KOLOKVIUM** o Africe a Asii zahájil v Praze akademik J. Průšek. ******

LIDSKÉ OSUDY: Jan SOBOTKA, univ. prof., matematik, "100"! (LN) ****Jarosl. GRUS, malíř, "70". Rodné Pardubice instalují jeho soubor novou výstavu. ****Dr. F. BAUER**, býv. předs. Syndikátu novinářů, "65" ****Akademik C. BLATNÝ**, řed. ústavu experiment. botaniky ČSAV, "65". ****V. BĚHOUNEK**, spisovatel, novinář, "60". ****Dr. P. TOMAN**, kritik výtvar. umění, "60". ****F. DENÉŠ**, člen ÚV KSS, dostal k "60" Řád republiky. ****B. SOUČEK**, malíř, "60". ******

** V mezinár. soutěži v PSANÍ NA STROJI v Brně, zvítězila B. Vokurková 504.69 čistými údery za minutu. ****Z BRATISLAVY** odejela loď AMUR výprava 185 čs. turistů do Maďarska, Jugoslávie, Bulharska, Rumunska a SSSR. **** Loto** bylo ve "sprátelené cizině" 120 tisíc čs. dovolenců. ******

Práce přiznala, že čs. automatizační zařízení zaostávají za svět. úrovní o 10 let. ****ČSSR dodala do SSSR nejrychlejší elektr. lokomotivu jež při rychlosti 180 km táhne zátěž 1100 tun. Obdivoval ji i Chruščov. **** V OSTRAVĚ-PORUBĚ** bude nejvyšší budova na sev. Moravě: 17 pater s vlastním obch. střediskem a garážemi.

PIJÍ VODU Z POTOKŮ:

Podle RP si "studují" mnozí občané, kteří používají vody z potoků k pití a vaření. "Je do vody se hází všechno co se nehodí, co překáží: sklo, střepy, staré železo, hadry, veteš. Důkladem toho je na př. potok Bělá. Je senická, ale i jiné potočky." (NOD.)

ILUSTRACE: "Práce" přinesla "karikaturu" O. Štembery: v závodní kantině sedí u piva dělníci = po nádvoří spěchá s okovkou plnou knih dělník studovat. Ti u piva říkají: "Jo, tomu se to studuje, když my za něj táhneme..." (R)

ZÁMĚN CHLOUBA: režim se chlubil, že je dnes v ČSSR 1,2 mil. televizních aparátů. Při dnešní počtu obyvatel je to ale jen 1 aparát na 11,8 obyvatel = tedy méně než na př. ve Francii, Itálii, ale i v Rakousku... (M)

OSIDLOVACÍ ÚŘADY pro pohraničí odesílají na nová místa občany z vnitrozemí, kteří pak zjistí, že na př. Státní statek Nové Hradce, kam byli posláni, má už více zaměstnanců než povoluje plán pracovníků = a nepřijímá... (RP)

LACINA S T MĚL ŘEŠET...

Václav Lacina měl nedávno odvahou psát v Literárních novinách: "Nejeden čtenář měl dojem, že I. republika byla zalidněna těmi, kteří nebyli zaměstnanými a vykořisťovateli = když se nad tím zamyslel, musela ho znepokojit otázka, KDO POTOM TI VYKOŘISŤOVATELE VYKOŘISŤOVALI..." Toto vůči rádu od vážné stanovisko kalí Lacina = v referátě o knize Aleny Gajanové = tvrzení, že všechny čs. strany v I. republice = vyjma komunistické = byly fašistické.. Kdo byl ale skutečně fašista? Byl Lacinův otec = soudce a rada okresního soudu ve Volyni. Pro členství v MOF byl dokonce propuštěn za I. republiky ze soudní služby a pak ho = velkorysý stát = nechal dosluhovat do penze u jednoho malého okresního soudu v již. Čechách. Syn = komunista, skoro dvorní šašek režimu a oficiální satirik KSČ = by to měl vědět... (M)

LEPŠÍ KURČÍ NEŽ LOŽNICE...

Středruh F. Jakouš napsal do Rudého Práva stížnost na továrnu nábytku v Bučovicích na Moravě, kde si objednal nábytek. Když přišel, nešel dát dohromady, část se k sobě nehodily, s náhrou zasunuté zásuvky už nikdo neotevřel... Jakouš píše: "když jsme s tavěli kurník, měli jsme lepší šrouby než jaké v Bučovicích dávají do mahagonové ložnice." Na stížnost "a přílohu ženě hobloučky" znárodněná továrna dva měsíce neodpověděla. Inu v Bučovicích měli asi radost, že se takové ložnice zbavili... (M)

** V PRAZE na hradě objeveno 50 obrazů starých mistrů jako Verones, Tintoretto, P. Pavel Rubens (Shromáždění olympijských bohů). O nálezu psal i zahraniční tisk. Průzkum vede doc. dr. J. Neumann *

ZEMSKÝ RÁJ TĚ NA POHLED. (Dokonč. ze str. 2.) vracejí životu s poluvězně a spoluvězenkyně; je dosti mladé intelligence, věrné starým ideálům, nemluví o "staré gardě" intelektuálů, dnes už zle zdecimované úmrtími a dlouhým pobytem ve vězeních. Život ovšem nutí k opatrnosti a memento "kádrového posudku" visí nad každým, kdo má na srdci budoucnost dětí. Těžko porýdit statistiku komunistů z přesvědčení, z donucení a nekomunistů. Jestliže těžší by bylo spočítat, kolik je u nás šťastných lidí.

Komunismus obrátil kvetoucí zemi v duchovní poušť.

25. VÝROČÍ ÚMRTÍ T.G. MASARYKA.

U příležitosti 25. výročí smrti T.G.M., konaly se vzpomínkové slavnosti v řadě amerických měst, zejména v New Yorku, Chicagu, Masaryktownu na Floridě, Clevelandu a jinde. Ve Washingtonu, uspořádala vzpomínkovou slavnost Rada svobodného Československa spolu s místními čs. organizacemi v hostelu "2400", ve kterém T.G.M. bydlel za první světové války. Promluvil senátor Thomas Dodd z Connecticutu a Jaromír Zástěra, americký student, který prožil 13 let v komunistických žalářích v ČSSR. Pořadatelům poslal do rukou předsedy RSČ, Dr. Petra Zenkla, dopis s osobním projevem ředitel USIA, Americké informační služby, EDWARD R. MURROW. Vzkázal:

"POKLÁDÁM SI ZA ČEST, že mohu připojit své jméno k mužům svobodného světa, kteří v knize R.S.Č. vzpomínají 25. výročí smrti T.G. Masaryka a připomínají jeho universální humanismus. Neboť Tomáš Masaryk zajisté patří všem, kdo se kde budou obírat jeho demokratickou filosofií a budou jí povzbuzováni, tak jako byly povzbuzeny národy po celém světě, když slyšely o tom, jak vyhlásil svobodu své země v naší Síni nezávislosti ve Filadelfii roku 1918. Jeho lid ho nazval presidentem Osvoboditelem. Masaryk byl Lincolnem i Washingtonem své nové republiky a doba jeho působení jako hlavy státu sahala od času vlády jeho blízkého přítele Woodrow Wilsona až po dobu Franklina Delana Roosevelta. Po dvě desetiletí trvání jeho republiky okoušelo srdce Evropy po prvé v její pohnuté historii růst moderní demokracie.

TĚŽKÉ KAŽDÉHO ROKU v den sedmého března uctívá Kongres Spojených států tak či onak narozeniny tohoto vlastence, jehož čeští a slovenští rodiče sloužili v Rakousku-Uhersku na šlechtických panstvích. Každý rok v ten den klade náš velvyslanec v Praze na prostý hrob v české vsi Lánech věnec, s prostým nápisem "od amerického lidu". Před dvěma léty vláda téhož amerického lidu vydala v serii věnované "bojovníkům za svobodu" pamětní poštovní známku na počest Tomáše Masaryka. Amerika měla s Masarykem mnohé svazky. První byl romantického rázu a jeho poutem byla americká studentka z New Yorku jménem Charlotte Garrigueová, která se stala ženou profesora Masaryka, později prvního prezidenta Československé republiky. Dvě dcery z tohoto Československo-amerického manželského svazku, Alice a Olga, žijí dnes na Floridě.

SYNA JANA, jemuž by dnes, v tentýž den, kdy uplyne čtvrt století od smrti Tomáše Masaryka, bylo sedmdesát šest let, jsem měl čest pokládat za dobrého a velkého přítele v Londýně v době bleskových náletů i později. Jeho víra v demokracii byla stejně pevná jako víra jeho otce. Dokud se Československo mohlo přidržovat velkých ideálů Masarykových, bylo ostrovem míru a vzkvétajícími státem. Bylo také jedním z nejužších přátel a partnerů Spojených států, jejichž občané tolik přispěli k vytvoření Československa a k československé svobodě. Nic lepšího nikdy nenahradilo filosofii Tomáše Masaryka v jeho rodné zemi. V tento den, kdy tak mnozí Američané po celé zemi se shromažďují, aby si znovu připomněli jeho zápas a úspěchy, jistě není přehnaná naděje, že Spojené státy jednou zase budou moci pokládat republiku Tomáše Masaryka za blízkého partnera ve světové rodině svobodných národů a že žádný občan oné země ne bude odstrašován od toho, aby demokraticky myslel a otevřeně vyslovoval Masarykovo jméno."

VÝROČNÍ VALNÁ HROMADA NAR. RADY ŽEN SVOB. ČSL. v USA

NRŽSČ v New Yorku měla X. valnou hromadu. Došel srdečný pozdrav čestné členky pi. Olgy Masarykové-Revilliodové, která ujistila Radu svou další spoluprací. Předsedala dr. B. Papánková, která vzpoměla výročí smrti sen. F. Plamínkové a dr. M. Horákové. Jednatelka L. Drobílková-Dvořáková podala přehled práce NRŽSČ za uplynulý rok, kdy se konalo 9 schůzí, došlo 1844 a odesláno 5.010 dopisů, mimo tisíců pozvánek a oběžníků. Do Německa zaslána uprchlíkům finanční pomoc. Zpráva zahrnuje účast Rady na národ. i mezinár. událostech. Předsedkyně, dr. Papánková referovala podrobně o zájezdu do Jižní Ameriky a o účasti na nejméně 50 schůzích amer. a spojeneckých ženských organizací. Vedla též kurs pro orientaci mezinár. pracovníků... Do nového výboru zvoleny: Předs. B. Papánková, m. př. Olga Hurbanová, R. Petříčková (Kanada). Jednat.: L. Drobílková-Dvořáková. Zást. M. Kovačová-Raška, pokl. M. Dobiášová, za p. s. A. Koldová. Členky: Faltusová, Feierabendová, Herbenová, Hladíková, Ostenová, Pavlů, Radimská, Ransdorfová, Roudnická, Stachová a Schidlofová.

ČEŠI A SLOVÁCI V LATINSKÉ AMERICE. (Dokonč. ze str. 2.) Friče, Daneše, Domina a jiných oddaných služebníků věd, umění a kultury vznikl i tento nenáročný přehled.

Je jistě zajímavé, že dva z našich největších, kteří v Jižní Americe působili, byli Slováci: Kukučín a přesvědčený čechoslovák Štefánik. Je hodně politování, že někteří Slováci, separatisticky orientovaní, popírají důrazně český podíl na rozvoji Slovenska a odmítají s námi spolupráci. Vzdor tomu za úplnost této sbírky považujeme za správné je v ní uvést. Jsou konečně také součástí dnešního exilu a jeho boje proti komunismu. Obdobně z výhradně věcných důvodů jsou v přehledu zmíněni i někteří autoři komunističtí a prokomunističtí. (64 str. velkého formátu, 10/6, \$1.50 SČKS.)

BRITISH LEGION HLÁSÍ

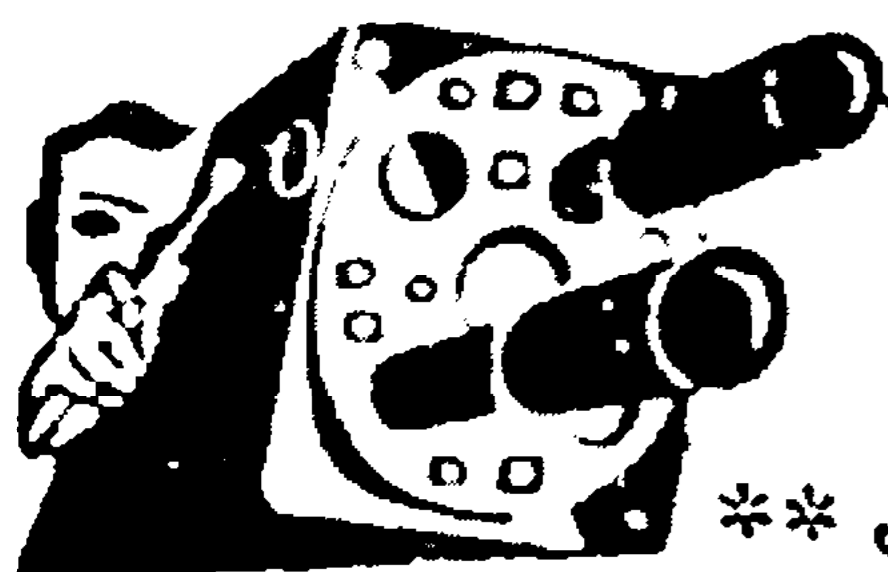
První polská odbočka British Legion pořádá v Bedfordu 25. září slavnost vysvěcení svého praporu. Čs. odbočka British Legion, Sokol, čs. obec legionářská a mnohé jiné organizace v Londýně odjedou 25/9 v 11 hod. Přihlášky: 74 West End Lane, N.W.6. Jízdné 8/=- (JL)

SOKOLKA z USA (nebo z Kanady) která zapoměla v Londýně "pršiplášť" nechť sdělí adresu adn. t. l. (ČOS)

SPUTNÍK Č. 7:

Abychom uspokojili zájemce, opatřili jsme materiál a pracuje se na sestavení 850 "Sputníků č. 7", t. j. těžitek z perspektivy v nichž je ostnatý drát ze železné opony. Prosíme další zájemce - pokud mají zájem aby dostali těžitko s dopisem lorda MORRISONA ještě před vánoční - aby nám neprodleně sdělili svoje požadavky. Je již zaručeno, že těžitko do stane na základě dosavadních zakupů, velké množství světových osobností a proto v budoucnu můžeme přidělit i jednotlivá těžitka v ceně 17/6 resp. \$ 2.50 včetně obalu a poštovného. Chcete-li těžitko darovat, sdělte nám jméno na něž má být vystaven průvodní dopis. IIC

"57" KONGRESNÍKU WESTLANDOVI: právě došel dopis krajana v K. ze státu Washington, kterým nám vyřčil velmi energické stanovisko kongresníka Westlanda vůči komun. účtům a objednal pro něho "57" IIC

ČS. ZPRÁVY ZE SVĚTA:

** JEDNOTA SOKOL LONDÝN zavěsila 14.9. věnec u pamětní desky na domě v Hampstead, kde T.G.M. bydlel za I. světové války. Projev měl vzdělavatel br. LOKAY. (L) **** ČESKÉ SLOVO**, Mnichov, věnovalo většinu zářiového čísla vzpomínce na TGM. (Č) **** S FILHARMONIÍ NA SVOBODU**: 2 členové České filharmonie jež se účastnila festivalu hudby v Montreaux, požádali ve Švýcarsku o asyl. Seznam všech 112 členů-hudebníků je k dispozici v red. t. l. (FG) **** Miloš VANĚK**, národohosp. redaktor Rozhlasu Svob. Evropa se dožil "65". (CS) **** F. WEISL**, zást. ředitele odboru pro zemědělství a výživu Spoj. národů, oslavil "65". (FAO) **** "PRODANÁ NEVĚSTA"** jmenuje se nový román Maxe Broda, který líčí život K. Sabiny, jehož příběh se tak dostane do světové literatury. (M) **** VELKÁ LOUPEŽNICKÁ POHÁDKA** od Karla Čapka vyšla již po třetí v hebrejském překladu. (JH) **** "LOFOTPOSTEN"** měl dlouhou reportáž o výzkumné práci dr. J. KRATOCHVÍLA (ve doucího čs. Dálkové školy) za polárním kruhem kde studuje život sobů. O dr. J. K. píše jako o "vzácném příteli Norska". (LP/Č) **** JIŘÍ KOLAJA**, prof. na univ. v Kentucku napsal studii o Jugoslávii, kterou letos navštívil. **** V MNICHOVĚ** a X.M. z národním film. o. festivalu byl čs. film zastoupen loutkovými filmy Jiřího Trnky "Dobrý voják Švejk" a "Sen noci svatojánské". (R) **** V Paříži** na evropském kongresu ex libris získal 2. cenu grafik JAR. LUKAVSKÝ. (LN) **** V Budapešti** vyjdou překlady Olbrachtových děl "Golet v údolí", "Anna proletárka" a "Bratr Zák". (LN) **** Karvašova** divadelní hra "Antigona" vyšla v překladu v Rumunsku. (LN) **** "Čekání na Darong Bawana"** je název filmu, který natočili čeští filmaři na Borneu. (LN) **** ZATČENÍ**, odsouzení a nyní smrt ve Velké Británii, amerického pr. ov. kého špiona Rober a SOBLENA je uváděno ve spojení se zatčením a vypovězením z USA, čs. špiona-diplomata, Miroslava NACVALACE. ČSSR nabídla Soblenovi asyl! (T) **** V SANTIAGO DE CHILE** na zemědělské výstavě ČSSR rozhlas propaguje poslech Prahy a doporučuje se též služby TUZEXU. (Š) **** V prostoru kolem BERLÍNA** se mají konat provokační manevry VARŠAVSKÉHO PAKTU za účasti čs. jednotek. (VSL) **** OST-PROBLEME**, který přináší v Bonnu přehled východního tisku, otiskl z pražského listu "Nová mysl" článek "O - národním komunismu"... (M) **** TUNISSKÉHO** veletrhu se účastnilo vlastní velkou expozici i ČSSR. (VO) **** SVĚT. MIST. PARAŮ UTU** v USA vyhrálo čs. družstvo mužů (Rusové byli 12.!) (DT) ******

LISTÁRNA REDAKCE:

MYŠLENO NAHLAS: Při čtení exilových periodik pozorujme, jak mnoho se čtenářům zamlčuje jen proto, že se to redakcím a redaktorům nelíbí, anebo, že to odporuje jejich li nil. Zpráva je zpráva, ať se nám hodí nebo nehodí a jako taková je nepotlačitelná. Kdy by čtenáři novinám zamlčování netrpěli, bylo by to pro naši společnou věc zdravější. My v Českoslovaiku jsme došli k názoru, že psaní o věcech nepříjemných, nepohodlných a třeba trestuhodných, ulamuje hroty a je cestou k nápravě. Mnoho záleží na tom co a jak se napíše = a v jakém duchu. (Č)

O ČEM PSALA FCIT? V SSSR mají zbraně přednost před vším ostatním. **** Veřejná morálka** t. j. zločinnost, rozvody, potraty, jsou horší za komunismu než za kapitalismu. **** LITVA**: Deportace. **** BESARABIE**: Deportace. **** VÁLEČNÉ** hospodářství sovět. bloku. **** SSSR**: další omezení svob. pohybu. **** BULHARSKO**: tresty ne přátelům státu. **** Jak SOVĚTY** okrádají svoje partnery. **** Mezinár. konference** o komunismu.

NOVÝ PORTRÉT...

JOURNAL AMERICAN

tp

ROBE (10/12/1962)

JAK SI STOJÍME?

BYLO=LI DOMA okrásní vězení prázdné, bývalo zvykem, vyvěsit bílý prapor. Nestávalo se to čast. B hužel, zde v exilu se také často nestává, že můžeme v této rubrice "vyvěšovat prapor", který by znamenal, že byl splněn týdenní finanční předpoklad. Dnes je to tedy vyjímka. Na předplatném, po rozeslání stovek účtů, došlo zatím k 42.13.3 a na příspěvcích na bojový tiskový fond "Hlasu svobody" k 18.5.5, celkem 101.5% předpokladu. Hrozivý letošní schodek se snižuje o 18/8 na 373.24. (Op imisra by patrně řešila, že do konce roku zbývají tři měsíce a že se to dá dohonit....) Jeden čtenář této rubriky nám poradil, že bychom měli připomenout, že v Americe je zvykem, pamatovat při různých výročí, narozeninách, stříbrných a zlatých svatbách, na obecně prospěšné instituce. Tím chtěl pa

TAK DLOUHO SE CHODÍ SE DŽBÁNEM PRO VODU — AŽ SE ZAPLATÍ PŘEDPLATNÉ ... !

DARY NA BOJOVÝ FOND:

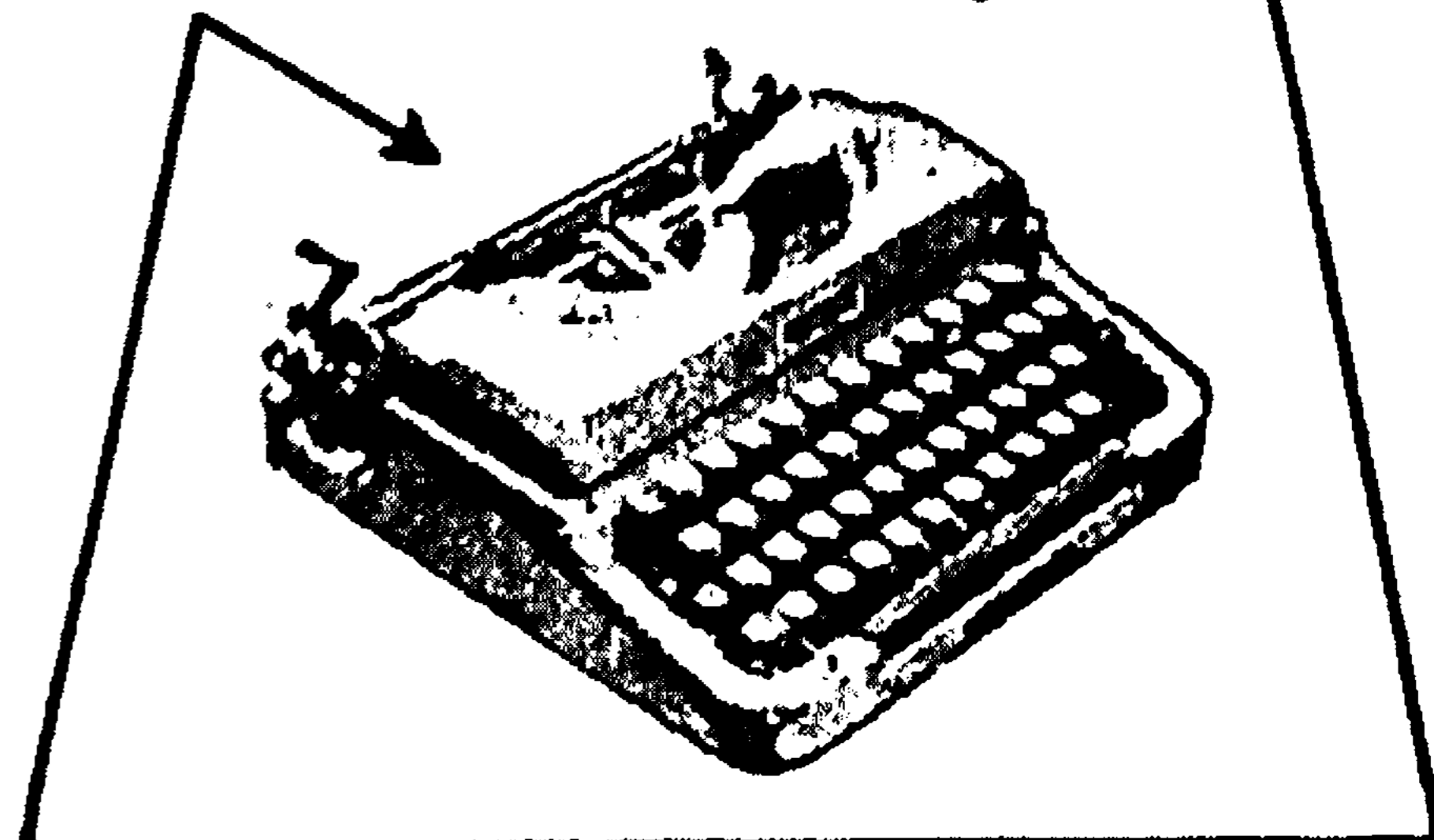
TENTO TÝDEN VĚNOVALI: BK(E) £1.1.5; PZ(I) £6.9.0; KV(GB) 5/=; JW(US) £1.1.0; RB(V) £2.2.; rRB(US) £.6.; DrJD(C) £1.1. MARINA(US) £3.10.0. **DĚKUJEME.**

trně naznačit, že č. za takovou instituci považuje. Takový zvyk by se ovšem mohl rozšířit i do zahraničí... Musím při této příležitosti i oslovit konstantu, že přátele odcházející na odpočinek a také ve svých posledních pořizích pamatují na č. a darují knihy a knihovny a vracejí bez úplaty podíly, což ovšem napomáhá našemu oddlužení. Upřímně jim děkujeme.

J.J. a R.P.J.

BURSA PSACÍCH STROJŮ:

Všech značek Nové i zánovní. Star stroje na protiúčet. České i jié klávesnice:

DŮM ČS. SVOBODNÉHO TISKU,
4 Holland Road, London, W.14.
WESTern 2259 a 9021.

1862
1962 **ADEX:** SPOLK VÉ ZPRAVODAJSTVÍ: Londýnské TIMESY zařadily stánek IFFJ (M zinár.federace svob.novinářů) mezi nejlepší na výstavě publicity v paláci Olympia. Účasť stála neméně než £ 3.000 nebo asi 9.000 \$. Zatím nelze odhadnout, zda-li se takový nesmírný náklad, jež umožnila subvence RSE, vyplatí. Každopádně dostalo se tu našemu návrhu realizace skutečně imposantní. IFFJ vydala též 16ti stránkovou brožurku v níž je zachycena její stručná historie a poslání. Podobně jako v samotném pavilonu, i zde je vhodně zachycen úspěch jiného našeho námetu, mezinárodní výstavy karikatur "VELKÁ VÝZVA". Že v této brožurce ze seznamu svobodných listů vypadlo právě jméno ČECHOSLOVÁKA, je jistě ironické. Je třeba i litovat, že v nápisech na výstavních panelech se jednou objevilo jméno "Czecho-slovakia" a jinde místo "Czechoslovaks" jen "Czechs"... Za to se tu dobře uplatnily dvě dívenky v čs. národních krojích. Výstavní plochy byly dobře využity k montážím titulních stran tisku podmaněných národů. Jeho poslání tlumočilo dvanáct vkusně řešených panelů. Stejně pozornosti se dostalo i svobodnému rozhlasu. V podstatě šlo o to, aby ani tato příležitost nezůstala nevyužita - a to se jistě podařilo. Č.

FIRKUŠNÝ V LONDÝNĚ: Vedle koncertu v BBC, bude Firkušný za pobytu v Londýně **SOLISTOU KONCERTU V ROYAL FESTIVAL HALL: 24. září ve 20.00 hod.** Hraje **LONDON PHILHARMONIC ORCHESTRA**, dirigent **Jacques SINGER (USA)**. Na pořadu je Wagner, Beethoven, Čajkovský a R. Strauss. (Lístek v předprodeji též u Chappell's, 50 New Bond Str., W.1. - MAY 7600 - v cenách od 5/- do 21/- šil.) Účast vřele doporučujeme! (Č)

KUBELÍKOVO "REQUIEM" mělo úspěšnou premiéru na hudebním festivalu v Luzernu za řízení skladatele. Rafael Kubelík studoval na pražské konservatoři skladbu, napsal komorní hudbu, tři requiem, 2 symfonie a několik oper, ale v Luzernu slavil vlastně světovou skladatelskou premiéru. Skladba, napsaná k uctění zemřelé manželky, má název "Requiem pro memoria uxoris", je pro dětský a smíšený sbor, bariton a orchestr. Má kouzelně znějící rohy a romantickou atmosféru s moderními disonancemi i archaickou harmonií. Baritonový part zpíval T. Stewart. Součástí koncertu bylo Dvořákovo "Te Deum". Kubelík-skladatel i Kubelík-dirigent slavil v Luzernu velký úspěch. M.

MILOVNÍCI DĚLA JANA NEJEDY: Kvůli báňské, vyprávěcí, fiktivní tv a znalců Prahy: získali jsme jeho souborní dílo a dalších padesát svazků. Napište o seznam. Většina knih je vázaná, jsou jako nové. **

Knižní novinky:

KONCENTRAČNÍCI: dostali jsme knihu "BUCHENVALD ŽALUJE". Je to zajímavý komunistický dokument, o postojích protikomunistů, do jejichž čela postaven dr. P. Zenkl. Dokumenty, vzpomínky, svědectví, seznamy vězňů i vězňů, fotografie, kresby (J. Čapek) a pod. 700 str. \$ 5.30, £ 1.18.0. (Vyšší let - v Praze) SČKS.

Volná tribuna:

PROČ ČSSR A NE ČSR?

(Dopis) Proč píšete v Č.ČSSR a proč ne jen ČSR? My - ce-lý svět zná Československou republiku a proto si myslím, že byste se neměli tak hladce a rychle přizpůsobovat komunistům. pozdravem F.B. (Chicago) (Pozn. red.: Bylo Masarykovo demokratické ČSR a vše co se stalo za komunistů připisujeme ČSSR, protože to s pojetím Československa, jak Vy a my je známe, je spojeno jen dočasně. Tedy: je v zájmu ČSR, aby současně neřest šla na vrub ČSSR. Č.)

NĚMEČEK NEZASTUPOVAL...

(Dopis) Četl jsem v Československu (29.6.62), že p. Josef Němeček jako zástupce "elené Internacionály" se účastnil Sudetského dne ve Frankfurtě. Vezměte laskavě na vědomí, že p. J. Němeček "Zelenou Internacionálu" (Mezinárodní Selskou Unii) v Německu nezastupuje. Zástupcem Unie v Německu je Dr. Vilém Svoboda. R.B. Soumar (Paříž)

SIR ROBERT H. BRUCE LOCKHART

děkuje všem, kteří si na něho vzpoměli u příležitosti jeho pětasedmdesátky. V dopise re-akci Č. říkal: "Lososa jsem dosud neviděl, ale naději jsem neztratil..." Sir Robert je náruživým rybářem a noviny mu přály "úlovek k narozeninám". Č.

NEMÁTE ORIGINAL OD JOŽKY ŮPRKY?

(zasláno) Krajan v USA, rodák z kraje, který Ůprka maloval, koupí za každou rozumnou cenu některý Ůprkův originál. Nabídky zasílejte prostřednictvím Č. pokud možno s fotografií. Č. převezme záruku za zaplacení. (M.B., USA)

JUBILANTI: Prosíme o sdělení JMEN A HISTORIE těch čs. exilových organizací, novin a jiných institucí, jež v příštím roce dovrší 15 let existence. Č.

OZNÁMENÍ V ČECHOSLOVÁKU: Psali jsme o skvělé informační publikaci o CLEVELANDU. Její autor, krajan A. J. Šuster nám píše, že na naše doporučení si brožuru vyžádalo 13 čtenářů. (Č)

"JÁ RÁDA TANCUJI..." (Dopis) Posílám pozdrav z USA. Jsem ten americký voják, který byl posádkou v Anglii... Prosím, pošlete mně "Features and News from behind the Iron Curtain". A ještě něco: Pozdravujte krajany v Nár. ... E.F. Hejl (Texas)

PŘEDPĚTNÉ ČECH-SLOVÁKA

Ročně lodní poštou do celého světa: £1. 16s., \$5, austrál. £2, WDM 18. LE-TECKY: £2. 8, \$7, austr. £3. 7s
ZÁJEMCI O OZNÁMKY A INSERCI nechtě si lask. vyžádají sazby v administraci. Č. jde týdně letecky do 80 zemí. Je nejrozšířenějším pojítkem s čs. zahraničím.

Čechoslovák FCI
v zahraničí

Vydavatel: Svob. čs. tisková společnost.
Redaktor: Josef Josten,
4 Holland Road, London, W.14 (G.B.)
Telephone: WEStern 2259 or 9021
Registered at the G.P.O. as a newspaper.

F.C.I. PRESS AGENCY: News and Features from behind the Iron Curtain.
WEEKLY Press Release compiled by British and foreign experts on the situation in the Soviet orbit: Albania, Bulgaria, China, Czechoslovakia, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Rumania and U.S.S.R.

SUBSCRIPTION—by Sea Mail: £2. 10s. annually (\$7, £Au 3. 7s. DM 29, N. Frs. 35). **By Air Mail:** £3. 10s. (\$10, £Au 4. 15s.)

Apply for sample copies.

F.C.I., 4 Holland Road, London, W.14, Great Britain Tel: WES 2259, 9021